

>> 5'te

Cupid's Guide to Love as a Concept

Greetings, everyone! I am Cupid's secretary, and according to my notes, he had a meeting scheduled with all of you readers, but unfortunately, he is not able to make it. Since I have his documents (if you can call them documents—they're scribbled notes at best), I will be guiding you today.

Our first stop is Ancient Greece to learn about the types of love. Okay, children, sit down on the steps of this stadium. Make yourselves comfortable; we are starting. Did you know that they had seven different words for love? Well, I did. But that comes from being Cupid's secretary. Remember, kids, if your boss can make a background search about you, you can absolutely make a background search about them!

Oh, yes. Love. I was off topic for a second there. Well, the first type is Eros (that is what my boss is named after). This type of love is for erotic passion, lust, fertility, and virility. It represents sexual desire. Once you are struck by the arrow, it is a strong pull towards the other person. There is actually a great myth about this; let me call Daphne for a second. Oooh, it's ringing. I adore modern technology.

Well, she didn't answer. I hope she's stuck as a tree again, because if she ain't, then... Anyway, we were talking about love. The second type of love is Philia. Ancient Greeks used this term to represent affection between family members or friends. Sort of a platonic love, but we don't want to inflate Plato's ego more, so we are calling it Philia. Ancient Greeks adored Philia; they even thought it was more precious than Eros, which is true because Philia is very unique, and it means you are equal with the other person and you both value each other as individuals.

Though Philia might be unique, so is Storge. It represents the love parents have for their children, the kind of love that is unconditional—a birthright. According to my boss' notes, it is the kind of love Venus has for Cupid. What is unique about Storge is that it is one-sided. Only parents can have this love for their children, and what is even more unique is that Storge doesn't require reciprocation.

If you want to see a clear example of this... well, you can't find it actually, because in mythology, Pietas (the duty to respect one's family) is always important. The closest thing you can find is my boss rebelling against his mother for his wife. But they made up after that, which was very surprising for me—but that's a gossip train that boards from a different station.

In the meantime, we are arriving at our fourth stop of the day: Agape. You word nerds might have used this in some way or another in the past, since it is a very popular word. Don't lie—I am not judging. I also had a little phase where I was searching "rare words with unique meanings" on the internet. Isn't it a funny coincidence that Agape means one-of-a-kind love? It represents selfless love for others; in other words, empathetic love. Agape has deep roots that shape the term "altruism," which we see when we delve into ethics. As you can see when you look to your right, there is a group of American tourists. From what I have gathered over the centuries, many of them associate Agape with the love Jesus had for all mankind. And fair enough—Agape has had quite the journey since Ancient Greece, passing through philosophy, theology, and more than a few sermons along the way. Concepts like love tend to travel well, especially when they're powerful enough to survive translation.

Speaking of travelling, have you ever visited a place for the summer and your eye caught someone who is a little too cute to ignore? If you have, Ludus is your guy. It represents little flings, a non-committal type of love that is as easy as it is quick to pass. Ludus is the first spark that pokes your stomach and awakens the butterflies.

It is casual in the way that we love each other—that one date you do "for the plot." Yeah, I know the words you younglings use in this day and age. If your boss is Cupid, you have a lot of time to listen to him scrolling on apps while you work like an earth nymph in spring.

And you see many seasons together if you are deep within Pragma. It represents those long-term relationships where you grow old together. Pragma is a dream for some, a future where you spend your eternity with the person you love the most. It is the arguments and resolutions; it is holding each other together when the world tries to break you into pieces. I do admire the patience they have, though my only connection with Pragma might be this job—knowing I will spend eternity with Cupid as my boss.

But I don't want to bore you with my life when we are so close to the end of our journey. And to end this on a beautiful note, I kept the best one for last. Philautia is the love one has for themselves—the most important one of them all. The kind of love everyone has to have in order to love others, because a person who doesn't know how to love themselves wouldn't know how to handle love. The kind of love that made Narcissus fall in love with his reflection—but, to be fair, he was overdosing on Philautia. There are some cases where Philautia is not enough or is excessive, and it is best to reflect on ourselves to check if we are balanced. Especially with the upcoming year, I advise you to learn more about Philautia, to learn more about yourselves.

Unfortunately, this is the end of our journey. As your guide nymph for the day, I would like to thank you for your attention. I have my duties to get back to, since work never ends when you're working for Cupid. I wish you all a great day, a marvelous year, and a new era of happiness. May you all find love, one type or the other.

Zeynep
Doğan

When the Soul Dreams:

The Power of Imagination

Imagination is really important. It is not something that helps us escape from the world. Instead, imagination is like a window that shows us reality in a new way. We use it to explore what we cannot always express aloud. Imagination is where our soul can be free, beyond rules and daily logic. It helps us see things differently and gives us the strength to face life's challenges. It softens the edges of reality and makes tough moments easier to bear. Through imagination, we can create the world as we wish it to be. We can meet people we would never encounter and give ourselves another chance. It allows us to express hidden feelings and explore our dreams. Imagination is a bridge between who we are now and who we want to become. In these imagined worlds, we can be ourselves without fear of judgment. We can hear the voice of our soul, remember who we truly are, and connect with what is most important. It gives us hope, clarity, and the courage to move forward.

In the end, imagination is not merely a dream—it is the language of the soul, whispering truths that the world is not yet ready to hear.

Semira
Saeed

ÖYLESİNE

Bu şiir, "öylesine" ("just like that") kelimesi etrafında şekillenen bir varoluş hâlini anlatır: bilinçli bir yorgunluk, gecikmiş bir kabulleniş ve duygusal bir mesafe... Tekrar eden yapı, yaşamanın, sevmenin ve hatırlamanın sıradanlaşmasını görünür kılar; "ama gelme artık / hayat yapacağını çoktan yaptı zaten" ("But don't come anymore / Life has already done what it is going to do") dizeleriyle şiirin tonu belirgin biçimde değişir ve açık bir kopuş hissi ortaya çıkar. Geçmişe yönelen umut, hayal ve özlem romantize edilmez; daha çok, farkında olarak taşınan bir yük gibi sunulur. Şiir, büyük dramatik çıkışlardan kaçınarak, sessiz ama net bir bitişle sonlanır ve gündelik dilin sadeliği üzerinden tükenmişlik duygusunu okura bırakır.

JUST LIKE THAT

Just like that, I lived in this world;
Silent, without you, a bit numb.
Just like that, I loved you;
Without expectations, without lies, a bit without dreams.

Just like that, I lived in this world;
Silent, without you, a bit numb.
Just like that, I loved you;
Without expectations, without lies, a bit without dreams.

Just like that, I woke from my bed;
Tired, hopeless, a bit worn out.
"I'm leaving," you said, not "I won't return."
But don't come anymore;
Life has already done what it is going to do.

Just like that, I drifted into the past;
With the hope of seeing you,
With the dream of hearing your voice,
And yes, just because I missed you a bit.

How many times has it been? I don't know,
But once again, these were my final lines.
How many times has it been? I don't know,
But for the last time, I loved you just so.

Bedirhan
Bilici

THE SCANDALOUS RISE AND TRAGIC FALL OF ANNE BOLEYN

Anne Boleyn was not just a queen; she was a controversial figure of history. Was she a victim or a villain? Her story is a mix of a political thriller and a dramatic soap opera. This article will show you how Anne Boleyn's legacy still stands and her rollercoaster of power, love, and tragedy.

Unlike many women of her time, she was highly educated. Having spent years in the French court, she was intelligent, spoke fluent French, and was a fashion icon. Every girl wanted to be her, and every man wanted to be with her. She did not want just to become the King's mistress; she wanted to be Queen. For seven years, she refused to sleep with King Henry VIII until he put a crown on her head. She was the woman who said "no" to King, which only made him more obsessed.

This is where the whole drama changed the world. Henry's obsession with Anne led to the "King's Reformation". To marry Anne, King Henry VIII had to break away from the Catholic Church in Rome. This started the English Reformation. Anne was a secret supporter of the Protestant movement. This situation shows that she was a political mastermind who pushed England toward a religious revolution.

The "happily ever after" did not last long. Though she ensnared the King's heart, her reign lasted three years. During this time, she failed to give birth to a son, and Henry's love turned into cold-blooded hatred. However, she gave birth to the future Queen Elizabeth I. In her last years of reign, she was accused of adultery and treason with Thomas Cromwell, who was Henry's trustworthy man. Even though the evidence was weak, Anne Boleyn was executed at the Tower of London. She was the first English Queen to be publicly beheaded.

In conclusion, Anne Boleyn was much more than just a tragic wife of Henry VIII.

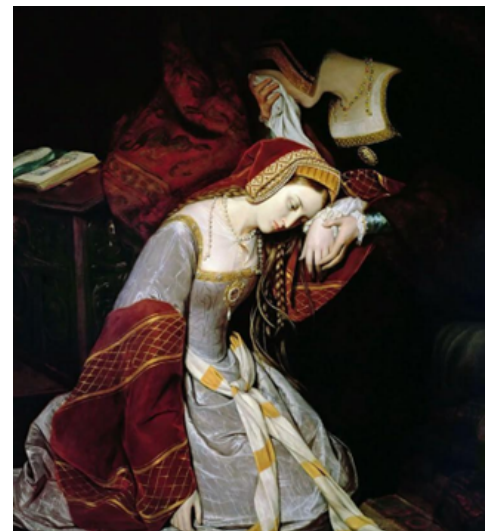

**Nisa Nur
Kuş**

She was a woman who dared to challenge the status quo, changing the religious and political landscape of England forever.

Although the scandalous accusations led to her downfall, her legacy lives on today in books, movies, and the very fabric of the English Church. Whether you see her as a victim of a cruel king or a calculated mastermind, there is no denying that Anne Boleyn is the most unforgettable Queen of England.

A time ago people made up great stories to explain things that happened in nature and in life that they did not understand. These stories, which are about the feelings of the gods and what people can and cannot do are still remembered today. We have a section called “What the Ancients Believed” where we talk about one of these stories every month. This month we are talking about being too proud of yourself and a big change: the story of Arachne and her challenge to the Goddess Athena. The story is called “Arachne’s Dangerous Pride.”

We are going to learn about a woman who had a special talent. This talent of the woman led to the creation of the first Spider. The Spider is a symbol of being very patient and good at weaving. The woman’s talent is the reason we have the Spider, as a symbol of endless patience and weaving.

Arachne was a woman. She lived in Lydia. People knew her for being good at weaving. Her tapestries were so nice that people travelled from far away just to see her make them. Arachne was very proud of her weaving skill. She started saying that she was better at weaving than Athena. Athena was the Goddess of Wisdom and Crafts. Arachne even asked Athena to have a weaving contest with her. She wanted to show everyone that her weaving skill was better than Athena’s.

Athena was mad at how full of herself this girl was. She decided to give the girl a chance to say sorry. Athena dressed up as an old woman and told Arachne: “Do not try to be better than the gods just try to be famous with people.” Arachne did not pay attention. She was mean to the woman and said she still wanted to compete. Then the old woman turned back into the powerful Goddess Athena. The competition started with Goddess Athena and Arachne.

WHAT THE ANCIENTS BELIEVED

Athena made a nice tapestry that showed how great the gods were and all the things they had done. It was beautiful. Arachne made a tapestry too. Hers were different. It showed the gods making mistakes and doing things. This was not a thing to do but Arachne’s tapestry was so good that Athena could not find anything wrong with it.

Athena felt angry and impressed at the same time. She did not think it was right for a human to act so rude to the gods. So, Athena ripped Arachne’s tapestry into pieces. Then she touched Arachne’s forehead. This made Arachne feel bad about herself and very guilty. Arachne was so upset that she did not want to be a human.

Athena felt a little bad for Arachne. She did not want Arachne to die. She wanted Arachne to remember what happened to her forever. Athena put some medicine on Arachne. All of Arachne’s hair fell out. Her body got small and her fingers turned into skinny legs. Arachne had become the first spider. From that day on, she would spend her life weaving beautiful webs. The story of Arachne remains a reminder of the thin line between great talent and dangerous pride.

Süleyman Talha
Tiren

YAZARLIK VE YAZAR OLMAK ÜZERİNE TAHİR ORHAN İLE BİR RÖPORTAJ

ÖNCELİKLE YOĞUN PROGRAMINIZ ARASINDA BİZE VAKİT AYIRDIĞINIZ İÇİN ÇOK TEŞEKKÜR EDİYORUZ. SOHBETİMİZE BAŞLAMADAN ÖNCE SİZİ BİRAZ DAHA YAKINDAN TANIYABİLİR MİYİZ? BİZE BİRAZ KENDİNİZDEN BAHSEDEBİLİR MİSİNİZ?

Tahir Orhan benim ismim. 58 doğumluyum. Keşke "58 yaşındayım" diyebilsem, daha fazla ediyor çünkü. Ben aslen Rize doğumluyum ama 40 yılımı Trabzon'da geçirmiş bir gazeteciyim. TRT Trabzon Bölge Müdürlüğü Haber Müdürlüğü'nde 32 yıl 3 ay çalışıp 2018 yılında emekli oldum. Yazı hayatıma devam ediyorum, yazarlığım devam ediyor.

O zamanlar da yazıyordum. Emekli olmadan ben yazmaya başladım. Ama ilk kitabımı emekli olduktan sonra çıkardım. O da şöyle oldu, ben hiç emekli olmayı düşünmüyordum. Bu kitabımı çalışırken çıkarmayı çok arzu ediyordum, öyle oldu. Yani şu ana kadar üç tane basılı, birkaç tane yine basılı kitap, dergi, Armağan kitabı gibi kitaplarda da bana ait yazılar olmak üzere yazı hayatımı devam ettiriyorum. Baskıya hazır 3-5 tane de kitabım var bu arada.

TEŞEKKÜR EDERİZ CEVABINIZ İÇİN. ŞU ANKI YAZARLIK TECRÜBENİZLE YOLUN BAŞINDAKİ, BİR BAKIMA "TOY" HALİNİZE VEREBİLECEĞİNİZ TAVSİYELER NELERDİR?

Ben en önce şunu söyleyeyim arkadaşlar size; bir insan yazmak istiyorsa eğer hiç durmasın. Hemen başlasın. Bu bir. İkincisi; çok okusun. Bakın yazmak için okumak şart. Okumak için başka bir şey şart değil ama yazmak için okumak şart. Yani yazan, okumadan kimse yazamaz. Onu bilin. Dünyayı göreceksiniz. Araştırmadan yazamazsınız. Dünyayı gezeceksiniz. O yüzden yolun başında olan bir kişi için, bu hem yazar hem şair, her türlü bu işin içinde olan, sanat ve kültür çevresi içinde olmayı arzu eden herkes için şu bir gerçek, mutlaka ve mutlaka çevresini okumalı, görmeli ve asla ve asla pes etmemeli. İnsan beğenmeyebilir onu. Atarsa, kusura bakmasın çok şey kaybetmiştir. Yazdınız, beğenmediniz, atmayın sakın. Bir köşede dursun. Bir gün gelir "Ben böyle bir şey yapmıştım," dersiniz, elinize alırsınız, onu geliştirebilirsiniz. Benim öyle yazdığım şiirler vardır. Başlamışımıdır, aklıma o an ne gelmişse ya da ilham perisi ne getirmişse onu yazdım. Ama gerisi gelmedi, bekliyorum. Sonra bakıyorum "Bunun üzerine şunları yazabilirim artık," deyip alıp okuyorum, onu da yazıyorum. Kesinlikle ve kesinlikle aklınıza gelen bir şeyi not edin. Aklına öyle bir yerde gelir, onu not etmeyip "Ya bu kadar basit bir şeyi not etmeye ne gerek var?" dediğiniz zaman, kusura bakmayın gitti.

SİZCE BİR ROMANIN KADERİNİ BELİRLEYEN İLK CÜMLE MİDİR YOKSA OKURUN AKLINDA KALAN SON CÜMLE MİDİR? EĞER BU DÜŞÜNCEYE KATILIYORSANIZ İLK VEYA SON CÜMLEYE ÖNEM VEREREK YAZDIĞINIZ HIÇ OLDU MU?

İlk cümle şöyle önemlidir; bu tabii okur için ne kadar şeydir bilmiyorum ama yani bir şeye başlarken gerçekten ilk cümle bence çok önemli. Onu bulmak lazım, hazır etmek lazım yani. Neyle başlamalıyım? Öyle bir bulgu... Bu ben habercilik yaptığım için oradan da bilirim, haberde de öyledir. Ben televizyon haberi için veya herhangi bir haber için şöyle bir düşüncem var: Bu haberi öyle bir cümle okunmalı ki ekrandan, mutfakta kadın hemen ellerini süpürüp televizyonun başına koşmalı. Bu cümle çok önemli. İşte o dediğiniz şey o, ilk cümle. Ben mesela şöyle bir haber yazmıştım biz: "Hiç hamsi yangın çıkarır mı?" Çıkarır mı sizce? Ya da nasıl çıkarır? Hamsi nasıl yangın çıkarır? Akçaabat tarafında bir yere gitmişiz, Akçaabat'ın çıkışında, dönerken önümüzden bir kamyon gidiyor. Kamyonun tekerleğinin oradan bir kıvılcım çıkıyor. Ben hemen kamerayı omzuma aldım. Arabada biz arkasında, o önde giderken çekime başladım. Bir süre sonra o kıvılcım büyüdü. Büyüdü, alev almaya başladı. Tekerlek tutuştu, "Ya araban yanıyor!" dedik adama biz geçerken yanından. Daha sonra hemen bir tamirhaneye çekti arabayı. Bir çocuk, sen hemen yangın tüpünü kap gel! O hamsinin yağı akıyor ya, egzoz oradan patlamış, egzozun oraya damlıyor, oradan yanıyor. Hamsi böyle yangın çıkarmış. Yani "Hiç hamsi yangın çıkarır mı?" cümlesi bizim için yetti yani. Bakın ne kadar şey yapılmış, 45 yıldan fazladır hala bunu konuşuyoruz. O yüzden ilk cümle çok önemli. Ha son cümle de önemli. Ama kişiyi sürükleyecek olan o ilk cümledir veya ilk paragraftır. Kişiye son mührü de vuracak, yani imzayı atacak da o son cümledir. O da çok önemli.

BİZE YAZAR OLMA SÜRECİNİZDEN BAHSEDEBİLİR MİSİNİZ? YAZAR OLMANIZIN KARAKTERİNİZİN GELİŞİMİNDE BİR ROLÜ OLDU MU?

Karakterin gelişmesinde yazarlığın etkisi olur tabi ki ama bir insan ben doğdum, yazar olacağım da demiyor. İnsan doğduktan sonra hedefleri arasına ben mutlaka yazar olacağım diye bir hedef koymaz; şartlar onu yazar olmaya iter. Ben de yazar olmayacaktım. Sonuçta ben gazeteci olmuşum, iyi de para kazanıyorum, işim çok güzel, seçkin bir iş ve seçkin bir kurumda da çalışıyorum. Ama beni yazarlığa iten öyle sebepler olmuş ki o süreçte... bazı olayları duyunca, görünce ve yaşayınca, benim bunları yazmam lazım dedim. Yazar olma sürecinde size bir kıvılcım çakar ve dersiniz ki ben bunları yazacağım. Bunların unutulup gitmesi benim içime sinmez çünkü hayat devam edecek. Benden sonraki insanlar bunu görecek ve bu iş bu kadar kolay değilmiş diyecek. Süreç böyle başladı ve kişiliğime de katkı sundu. Yazmak için sürekli araştırmam lazımdı. Virüs adında bir roman yazdım ve uydurup yazmak olmuyormuş. Her karakteri yerine oturtacaksınız; kişilerin isimleri, olay ve zaman ilişkisi çok önemli. Zaman sürecini idare etmek zorundasınız. Çuvallamamak için araştırmak gerekiyor. Ben o süreçte dünya literatürünü de çok tarıyordum. Çok araştırmanız gerekiyor. Çok okumak, çok gezmek, ve gezip gözlemlemek çok önemli. Hayatı gözlemleyin.

HER YAZAN KENDİNE "YAZARIM" DİYE BİLİR Mİ?

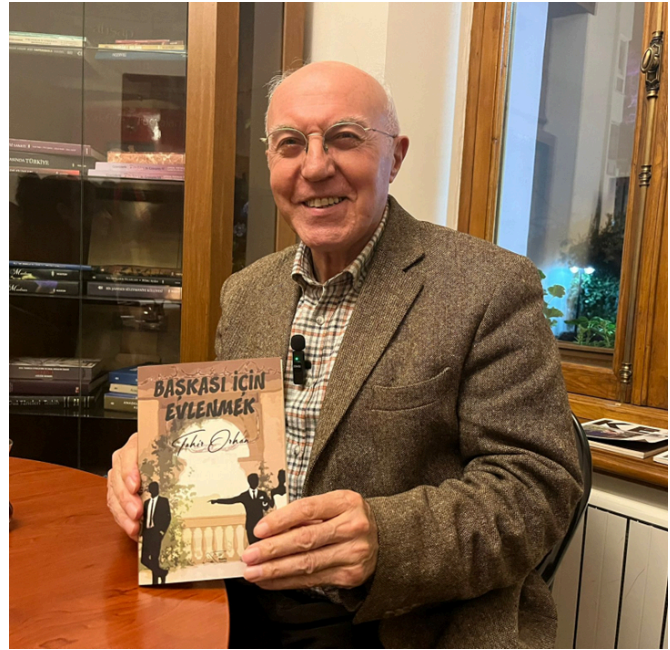
Bence dememeli. Derse de dememeli; çünkü o süreç çok ciddi bir süreç. Herkes yazar olamıyor. Yazarlık bir pişme meselesi; yani insanın pişmesi gerekiyor. Benim yazma serüvenim çok eski ama bugün belirli bir yazarla oturup "ben de yazarım" diye aralarına girmeye dizlerim titrer. O yüzden her yazan hemen "ben yazarım" dememeli.

BİR YAZAR ELEŞTİRİYE NASIL BAKMALI?

Bir yazar ve hiçbir kimse eleştirilmeyi sevmez, onu söyleyeyim size. Ama biz tabii önce eleştiriden başlamamız lazım. Eleştirinin eski adı "Tenkit". Eleştiri, olumlu bir şey de eleştiridir biliyor musunuz? Eleştiriye biz hep olumsuz aldık. Halbuki olumlu bir şey de eleştiri. Eleştiriye açık olmalı. Ama eleştiriye yapan da eleştiriye adabıyla yapmalı. Ama ya "Yazmışsın ama, ya şurada..." Mesela bana bir arkadaşım öyle demişti, çok hoşuma gitti. Virüs romanında, düzelttim onu hemen yeni baskıda. Dedi ki: "Yetimle öksüzü karıştırmışsın." Evet hakikaten karıştırmışım. Öksüz annesiz, yetim babasız. Onu hemen düzelttim. Bu güzel bir eleştiri. Buna varım, sonuna kadar. Ama dediğim gibi yıkmayacak beni. Ama olumlusu da var bu işin. Peyami Safa'yı hepiniz bilirsiniz. Ayhan Songar bir psikiyatrist doktor. Peyami Safa'nın çok yakın arkadaşı. Bir gün Ayhan Songar anlatıyor: Hanımı çok hastalanıyor. Doktorlar artık yaşamaz deyip eve gönderiyorlar. Peyami Safa bunu öğrenince, uygulanan tedaviye karşı çıkıyor ve ilacın kesilmesini söylüyor.

Bir süre sonra kadın iyileşiyor. Sonra Ayhan Songar bir kitap yazıyor. Kitabı Peyami Safa'ya götürüyor. Peyami Safa kitabı eline alıp "Berbat!" deyip geri veriyor. Ayhan Songar çok üzülüyor. Bir hafta sonra Peyami Safa gazetede bu kitap hakkında çok olumlu bir eleştiri yazıyor. Ayhan Songar şaşırıyor. Sorunca Peyami Safa, kitabın kapakını beğenmediğini, içini okumadığını söylüyor. "Bu güzel bilgiler bu kapakla mı sunulur?" diyor. Yani demek istediğim; eleştiri çok önemli. Ama bir eleştiri var, bir de insanı rencide etmek var. O çizgiyi çok iyi tutturmak lazım.

BİR YAZAR ÜSLUBUNU NASIL GELİŞTİRİR?

Üslup zamanla gelişir bir kere. Yani ve o yazarın kendine ait bir üslubu olur. Onu insan okusa, yazarın adını görmeden bile tanıyabilmeli.

Üslup yavaş yavaş yaza yaza gelişir. Ama en önemli nokta, bir yazarın kelime hazinesinin çok zengin olması gerekir. Çünkü çok önemli. Bakın bir kelime... Türkçe kelimeler var, bir de Türkçe'ye yabancı dilden girmiş kelimeler var. O kelime artık bizim olmuştur. Bazıları kötü olabilir, Türkçe karşılığı bulunabilir ama kelimedenden vazgeçmemek lazım. Eski dilde “terbiye” kelimesinin yeni dilde karşılığı eğitimidir. Peki eğitim, terbiyeyi tam karşılar mı?

-Karşılamaz. Tam anlamıyla karşılamıyor.

-Terbiye daha çok ahlak konularıyla alakalıdır. Eğitim ise insanın genel geleceğe yönelik davranışlarıyla ilgilidir.

-Eskiler işkembe çorbasına “terbiyeli çorba” derlermiş. “Eğitimli çorba” diyebilir miyiz? Hayır. Terbiyeli çocuk dediğimiz zaman, anneden babadan, çevreden alınan bir terbiye anlaşılır. Eğitimli çocuk ise okulla ilgilidir. İkisini de yerinde kullanalım. Bir örnek daha vereyim. Senenin karşılığı yıl. “Seneye görüşelim” diyebiliyoruz ama “yıla görüşelim” diyemiyoruz. Çok kelime bilmek bize zarar değil, faydadır. Üslup da böyle gelişir.

YAZARLIK HAYATINIZDA SİZİ EN ÇOK ETKİLEYEN KİŞİ KİMDİR?

Bu soru bana bir yerde daha önce de sorulmuştu. O an hiç aklıma gelmemişti açıkçası. Sonra kendi kendime, “Bu soru bir gün tekrar karşıma çıkabilir,” demiştim. Bu bir kişi olmak zorunda değil aslında. Ama ben Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun tarihî romanlarını çok severim ve okumanızı da tavsiye ederim. Niye biliyor musunuz? Öncelikle üslup çok önemli. Tarihi bir roman şeklinde sunar ama kitaplarında kronolojik bir düzen bulamazsınız. Mesela Yıldırım Bayezid'in Timur'a yenildiği savaşı bilirsiniz; 1402. Bu bilgi romanlarında yazmaz ama o yenilgiyi o kadar güzel, o kadar edebî ve iki tarafı da kırıp dökmeden anlatır ki insan hayran kalıyor. Hâlbuki Timur bizim Yıldırım'ı orada yenmiştir ama bunu bir ezme gibi görmezsiniz. Çünkü Timur da bizimdir. Timur'u ezmez ama durumu da anlatır.

Yıldırım Bayezid'in Timur'a esir düştüğünü, onu esaretten kurtarmak için arkadaşlarının yer altından kuyular kazıp çadırdan kaçırmaya çalıştıklarını anlatır. Bakın, bunları tarih kitapları yazmaz ama o anlatır. Ama dediğim gibi Timur'u da ezmez. Kilit, Anahtar, Kapı, Konak, Çatı... Bakın, evi kurduk şimdi. Bu “Dünkü Türkiye” serisi. Ardından Gün Dönümü gelir ve böylece uzayıp giden “Bugünkü Türkiye”, “Yarınki Türkiye” diye devam eden tarihî roman serisi vardır. Selçuklulardan alır, günümüze kadar getirir. Cevahir ile Sadık Çavuş'un Buğday Kamyonu, Ebemi Kuşağı gibi eserleri de vardır. Eser isimlerine bakmanız bile yeterlidir. Beni etkilemesinin sebeplerinden biri şu: O kadar çok ipucu var ki... O kadar çok şey kaptım ki ondan. Mesela durgun bir denizde sallanan bir kayığı, “yel vurmuş yelkenli gibi” diye anlatır. Ya da bir insanın yolda yalpalayarak yürüyüşünü betimlerken benzer ifadeler kullanır. Bir bileyici baba vardır mesela; boynunun duruşunu “tele yel değmiş de öyle kalmış” gibi tarif eder. “Tele yel değmek” ... Çok güzel bir deyim. İşte bunları onda buluyorsunuz. Üslubu çok zengindir. Edebiyatta bunların farklı adları vardır; mazmun denir. Ama detaylara girip kafa karıştırmaya gerek yok. Bunları bir yazarın dilinde ve anlatımında görürsünüz.

GERÇEK HAYATTAN ALINAN BİR ACIYI KURGULAŞTIRMAK, ACIYI HAFİFLETİR Mİ YOKSA ZORLAŞTIRIR MI?

Acıyı kurgulaştırmak elbette acıyı unutturmaz. Aksine onu deşer. Eğer orada gerçekten bir ifade varsa, emin olun bu konuda yazmak çoğu insan için zordur. Mesela benim kafamda o kadar çok kurgu var ki... Ama yazdığımda akrabalarım “Bunu ablası için yazmış, kız kardeşi için yazmış” demesinler diye çok tereddüt ediyorum. Dolayısıyla acıyı derinleştirdiğini düşünüyorum. Ama insanlar da bir şeyler yazacak, ne yapacağız? Ben de şimdi kara kara düşünüyorum. Birkaç kez yurt dışına gitmiştim. Bazen “Acaba oralıymışım gibi mi yazsam?” diye düşünüyorum. Mesela Avusturya’nın bir kasabasında geçmiş gibi... Eminim kimse araştırmaya bile yeltenmez. Çünkü anlattığım kişinin acısının artmasını istemiyorum. Ama romanda yazar olarak doğrudan bir kişiyi tarif ediyorsanız, bu da kötü bir şey. Etmeyorsanız sorun yok. Virüs romanımda anlattığım bir hikâye var mesela. Kahraman isimlerinden bir ikisi tanıdık. Karşı komşumuzun ismi var. Acaba karşı komşunun kızı alınır mı diye düşünüyorum. Çünkü sonuçta onun adını kullanarak bir aşk hikâyesi yazıyorum. Beşirli’de bir siteyi tarif ediyorum; “arka arkaya üç blok” diyorum ama onlarınki öyle değil. Oradan da bir şekilde kurtuluyorum. Çünkü isim var ama kocasının ismi aynı değil. Kendi ismi geçiyor ama kocasının ismi geçmiyor, başka bir isim kullanıyorum. Ben o ismi onun için koymuyorum. İsmi sevdiğim için kullanıyorum. “Gönül” ismini kim sevmez? Ama Gönül bizim karşı komşumuzun adı. Her gün karşılaşıyoruz. Bu gerçekten zor bir süreç.

BİR METNİN SINIRLARINI BAŞTAN MI BELİRLİYORSUNUZ YOKSA YAZMA SÜRECİNDE Mİ ŞEKİLLENİYOR? KONUDA DAĞILMA YAŞAYAN YAZARLARA BU KONUDA NE ÖNERİRSİNİZ?

Evet o güzel soruydu görmüştüm ben anladım. Ayşenur kopya vermişti bana. Bu soru şöyle. Ben böyle mi yapıyorum? Ben de biraz öyle yapıyorum ama siz hep böyle yapın. Romana başlarken sonunu mutlaka bilin. Anladınız mı? Soruya cevap oldu aslında ama biraz daha uzatacağım onu şimdi. Yani onu sonlandırmayı bilmek lazım çünkü alır başını gider. O zaman dağılırsınız işte. Toplamak zor olur. Yani alıp başını gitmesin. Bazen böyle sapmalar olur ama hemen konuya dönmek lazım. Bu arada ayrıca diye bir paragrafla yeniden ya da yeni başlıkla romanlarda vardır diyorsun. Ben onu seviyorum. Bölüm bölüm yazılanları ben daha çok seviyorum. Bana öyle kalın kitaplar çok zor geliyor. O yüzden ben karar vermişimdir. Yani kesinlikle kalın kitap yazmıyorum. Birkaç kitap yaz, kalın yazma ama çünkü okuyucuyu çok sıkar. Diriliş diye bir romanı var Tolstoy’un. Yani 900 sayfa mı? Ne yani? Vallahi başlayamıyorum ona. Cesaret edemedim. Bir sürü böyle kalın kitaplarını okudum ama onu okuyamıyorum. Halbuki çok güzel bir roman olduğunu biliyorum ama okuyamıyorum. Onun için yani dediğim gibi sonunu bilmek lazım işte. Mesela Dostoyevski’nin Suç ve Ceza, onundu değil mi? Mesela o kalın ama incisini de yapmışlar mübarek bunu ince küçük, kısa da yazabiliyordu. Neydi bu? Hikâye yani Raskolnikov, yani o merdiveni çıkarken balta aklına gelmese de gidip direkt vursaydı falan. Neyse yani aklına insanın böyle şeyler geliyor. O yüzden sonunu bilmeden yazmak doğru değil.

Yani bu şiirde böyle olmayabilir. Şiir biraz ilham işidir yani biraz onu da konuşalım belki sormadınız ama şiirde gider gider bir yerde kalır. Ben mesela bazı şiirlerde “Bu uzatılabilirmiş.” dediğim olur. Mesela bir arkadaş şair arkadaşla görüşmüştüm öğretmen. Birkaç hafta önce ona biri demiş ki “Kısa şiir yaz.” Mübarek bunu niye diyorsun ki? Adam çok iyi şair, iyi şair uzun da yazabilmeli. Tabii ki upuzun bir şey yazmasın. Yani böyle şeylere kadar inmesin ama yani uzun da yazabilir. Çünkü bakıyorum ki bitmemiş şiir ama bitirmiş onu, öyle demişti. Yani o da çok doğru değil. Roman veya diğer şeylerde de. Yani bir şeyi kurgularken evet sonunu da düşünmek gerekir çünkü öbür türlü dağılır, toparlayamazsınız ve belki de bırakırsınız. Düşünün ki güzel bir roman, belki de hiç daha sahneye çıkmadan ölmüş gitmiş olur. Oldu mu cevap?

YAZARKEN AKLINIZA GELEN AMA ANA KONUYA HİZMET ETMEYEN FİKİRLERLE NE YAPIYORSUNUZ? ONLARI TAMAMEN Mİ YOK EDERSİNİZ YOKSA ONLARLA BAŞKA BİR ŞEKİLDE Mİ BİR ÜRÜN ORTAYA KOYMAYA ÇALIŞIYORSUNUZ?

Güzel bir soru. Şimdi bilgisayar var artık. Eskiden daktilo filan vardı. Daktilo da bilirim ama bilgisayarda yazıyoruz. Ben yazarken mesela Virüs değil mi roman veya Başkası İçin Evlenmek Gördünüz mü onu da bilmiyorum. Ama “Başkası İçin Evlenmek” orada bir şey daha var, dosya daha klasörün içinde Başkası İçin Evlenmek. Kopyayı verdin mi ekler de o sizin dediklerinizi yapıyorum. Atıyorum oraya bir şey. Onu oradan alıyorum sonra. Eğer değerlendirmem gerekirse alıyorum. Değerlendirmem değil de sonra onu efendime söyleyeyim yani baktım buraya gitmiyor bu, orada duruyor. Ondan bu sefer ikinci bir şey de çıkarabilirim. Demin dediğiniz soruya da cevap bu. Onunla yeni bir şey de çıkarabiliyorum. Yani bundan güzel bir şey daha çıkarmış falan. Başkası İçin Evlenmek öyle çıktı. Aklıma bir şey geldi. Bir yerde öyle durdum, düşündüm. Ondan sonra böyle bir basit bir hikâye, bir şey geldi aklıma, onu yazayım dedim. Sonra da yahu ben niye bunu yazıyorsun? Senin kafanda bin tane böyle şey geçmiş, sen onları yazsana diye girdim ben okumaya başladım. Öyle bir kitap çıktı ortaya. Güzel de bir kitap oldu. Bir tane elimde var, onu size veririm artık.

Ropörtlajın ses kaydına ulaşmak için yandaki QR kodu taratınız.

ktu delli

Çift dilli Gazete. | Bilingual Newspaper

Lits & Bits

mosaics of lettrure world

**Voices are better than echoes
A new era begins with
*LITS&BITS***

Let's Stay in Touch
'til the Next Release!

litsbits@ktu.edu.tr